

Vyvěšeno dne: 22. 7. 2026
Svěšeno dne: 5. 8. 2026

Jaroslava Havelcová

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **Jan Kratina**, bytem Stará cesta 976, Vsetín, zastoupený JUDr. Patrikem Novosadem, advokátem se sídlem Králova 1283, Valašské Meziříčí, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Radim Vojtek**, bytem Josefa Sousedíka 1429, Vsetín, zastoupený Mgr. Lenkou Drápalovou, advokátkou se sídlem Horní náměstí 12, Vsetín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 27. 1. 2026, č. j. 65 A 5/2026 - 40,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalobce **je povinen** zaplatit osobě zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v celkové výši 10 140 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně Mgr. Lenky Drápalové, advokátky.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 10. 2025, č. j. KUZL 84753/2025, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Vsetín (dále jen „*stavební úřad*“) ze dne 2. 7. 2025, č. j. MUVS-S 19362/2024/OÚPSŘD-330/Br-8. Posledně zmíněným rozhodnutím byla povolena změna stavby před jejím dokončením ve smyslu § 118 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „*stavební zákon z roku 2006*“), spočívající v prodloužení

termínu dokončení stavby „*stavební úpravy, přístavba, nástavba III. NP s vestavbou bytů, zateplení – č. p. 1015 Jasenická, Vsetín*“, jejímž stavebníkem je osoba zúčastněná na řízení.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu u Krajského soudu v Brně, který ji usnesením ze dne 5. 1. 2026, č. j. 31 A 97/2025 - 33, postoupil Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „*krajský soud*“) poté usnesením ze dne 27. 1. 2026, č. j. 65 A 5/2026 - 40, žalobu odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[3] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno dne 30. 10. 2025. Lhůtu pro podání žaloby upravuje § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „*stavební zákon z roku 2021*“), podle kterého lze žalobu podat do jednoho měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí oznámeno žalobci. V posuzované věci připadl poslední den lhůty pro podání žaloby na pondělí 1. 12. 2025, avšak žalobce podal žalobu až dne 19. 12. 2025. Krajský soud tedy žalobu jako opožděnou odmítl.

[4] Proti usnesení krajského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost, jejíž důvod podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatel namítá, že se krajský soud vůbec nezabýval věcným obsahem žaloby a formalisticky mu odepřel přístup k soudu. Aplikace jednoměsíční lhůty podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 podle stěžovatele představuje nepředvídatelný a mimořádně tvrdý zásah do jeho práv. Správní řízení předcházející vydání rozhodnutí stavebního úřadu a žalovaného dle stěžovatele probíhalo od roku 2015. Po celou dobu řízení správní orgány „*aplikovaly dosavadní stavební právo*“, a proto byl stěžovatel v oprávněné důvěře, že i jeho přístup k soudní ochraně se bude řídit dosavadním procesním režimem.

[6] Žalovaný stěžovatele rovněž nepoučil o tom, že je proti jeho rozhodnutí zkrácená lhůta pro podání žaloby. Ačkoliv žalovaný není povinen toto poučení uvádět, jeho absence dle stěžovatele výrazně zvyšuje tvrdost dopadu nové právní úpravy. Kombinace dlouhé doby řízení, zásadní změny procesních pravidel a absence poučení nesmí jít dle stěžovatele k jeho tíži.

[7] Lhůta podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 se dle stěžovatele vztahuje na žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu. Podle stěžovatele ale v nynější věci nejde o nové povolení stavby, ale o změnu stavby před jejím dokončením. Správní řízení bylo zahájeno a po většinu času vedeno podle staré právní úpravy, a podle stěžovatele by proto měla být aplikována dvouměsíční lhůta podle § 72 s. ř. s.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením krajského soudu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu k § 306 stavebního zákona z roku 2021 a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[10] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů

pokračování

v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[13] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[14] Podle § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[15] Podle § 331 stavebního zákona z roku 2021 *soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[16] Podle § 334a odst. 3 věty druhé stavebního zákona z roku 2021 *pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté blavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.*

[17] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval. V nynější věci zdejší soud neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit.

[18] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, s ohledem na § 331 ve spojení s § 334a odst. 3 větou druhou téhož zákona však byla aplikovatelná až na řízení zahájená ode dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dne 27. 10. 2025 a doručeno stěžovateli dne 30. 10. 2025; **k vydání i doručení rozhodnutí žalovaného tedy došlo již v době účinnosti stavebního zákona z roku 2021 i aplikovatelnosti § 306 tohoto zákona.** Judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (srov. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025 - 34; ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025 - 30; ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024 - 90; ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024 - 26; a ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 242/2024 - 39; všechna zde citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz).

[19] Výše uvedená právní úprava ani nedává jinou možnost výkladu než tu, že v nyní posuzované věci (ve které bylo žalobou napadené správní rozhodnutí vydáno a doručeno již v době aplikovatelnosti nové právní úpravy) se plně uplatní § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021. Skutečnost, že v projednávané věci šlo o změnu stavby před jejím dokončením, nikoliv o nové povolení stavby, není relevantní, jelikož v obou případech se jedná o rozhodnutí stavebního úřadu a současně nejde o rozhodnutí o přestupku, které je z působnosti § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 vyňato.

[20] Podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu je prvním úkonem řízení soudního, které je jím zahájeno (§ 32 s. ř. s.). Není pokračováním řízení správního, a tedy nemůže být vnímáno jako další úkon či dokonce „*opravný prostředek*“ ve správním řízení, jak se zřejmě domnívá

stěžovatel. Správní řízení bylo v době podání žaloby pochopitelně již pravomocně skončeno (zde dne 30. 10. 2025). Jak též konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již v usnesení ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007 - 62, č. 1742/2009 Sb. NSS, „*právní ochrana poskytovaná správními soudy je ochranou originální a není pokračováním správního řízení.*“ Ustanovení § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 proto na soudní řízení, včetně jeho zahájení a lhůty pro to stanovené, nedopadá. V nynějším případě tedy žalobní lhůta marně uplynula dne 1. 12. 2025 a krajský soud žalobu, která byla podána až dne 19. 12. 2025, správně jako opožděnou odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[21] Nejvyšší správní soud připouští, že proces rekodifikace stavebního práva byl komplikovaný, avšak podstatné je, že stavební zákon z roku 2021 byl ve Sbírce zákonů publikován již dne 29. 7. 2021, včetně zvláštního pravidla o zkrácení lhůty k podání správní žaloby v § 306 a přechodného ustanovení v § 331. Aplikovatelnost této části byla následně odložena až na 1. 7. 2024 zákonem č. 152/2023 Sb. (část I, bod 419), který nabyl účinnosti 1. 7. 2023. Stěžovatel měl tedy dostatek času seznámit se s obsahem nové právní úpravy (včetně změny žalobní lhůty) i s jejím datem účinnosti a přizpůsobit tomu svůj procesní postup, jelikož rozhodnutí žalovaného bylo vydáno více než rok poté, co se nová právní úprava žalobní lhůty stala aplikovatelnou a v době, kdy již k § 306 stavebního zákona z roku 2021 existovala bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu (viz judikaturu citovanou v odst. [18] tohoto rozsudku). Přestože stěžovatel nebyl v řízení před krajským soudem zastoupen právním profesionálem, bylo jeho povinností dodržovat zákonné lhůty, přičemž nemohl bezdůvodně spoléhat na to, že jej žalovaný o zvláštní lhůtě pro podání žaloby poučí, neboť žalovaný k tomu není povinen (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2025, č. j. 1 As 260/2024 – 57). V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* totiž platí, že každý je povinen hledět si svých práv, tedy i domáhat se soudní ochrany v zákonné lhůtě (shodně viz rozsudek tohoto soudu ze dne 20. 3. 2025, č. j. 3 As 250/2024 – 21). V opačném případě jde jeho nevědomost ohledně aktuálně účinné úpravy k jeho tíži.

[22] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

[24] Osoba zúčastněná na řízení bránila v řízení své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí napadeného žalobou. Má proto podle § 60 odst. 5 věty první s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému stěžovateli.

[25] Důvodně vynaložené náklady osoby zúčastněné na řízení tvoří odměna za zastupování advokátkou, která byla v řízení o kasační stížnosti určena podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), ve spojení s § 7 bodem 5. a § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za dva úkony právní služby po 4 620 Kč (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření ke kasační stížnosti), spolu s náhradou hotových výdajů za tyto úkony v celkové výši 900 Kč. Zástupkyně osoby zúčastněné na řízení není plátkyní DPH (§ 14a advokátního tarifu), a celková částka odměny se proto o sazbu této daně nezvyšuje. Odměna advokátky za zastupování v řízení o kasační stížnosti tak činí částku 10 140 Kč. Tuto

pokračování

částku je stěžovatel povinen zaplatit osobě zúčastněné na řízení k rukám její zástupkyně Mgr. Lenky Drápalové, advokátky, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 22. července 2026

L. S.

JUDr. Tomáš Rychlý v. r.
předseda senátu